Промінь сонця

Запорізький навчально-виховний комплекс № 19

Періодине видання 7-А класу

Лютий 2019

Засновник:

колектив 7-А класу

Головний редактор:

Харенко Т.І

Заступник головного редактора: Корнієнко Валерія

Кореспонденти: Корабльова Поліна, Бедіка Каміла

Фотографи: Корабльова Поліна,

Верстальник Корнієнко Валерія

Модератор электронної версії; Корнієнко Валерія

Чому ми любимо "чуже" свято?

Ми, українці, унікальний народ, який надзвичайно любить свята: і не важливо, ці свята мають українське коріння чи прийшли з іншої країни. Тож і таке чудове свято, як День святого Валентина, прекрасно прижилося на нашій землі. Хоч всі ми вже не раз перечитували історію виникнення цього свята, але ця історія варта, щоб її повторювати, тому що почуття кохання, доброти—вічні, і кожен з нас бажав би відчути їх на собі.

Пов'язують свято з особистістю святого Валентина. Він, імовірно, названий на честь одного з двох ранньохристиянських мучеників з ім'ям Валентин. Йдеться про Валентина Інтерамнскій і Валентині Римському. Валентин Інтерамнскій (III століття) - християнський святий, шанований як священномученик. Валентин був єпископом міста Інтерамна (сучасний Терні) в Умбрії (Італія). Згідно з переказами, у нього був дар цілительства. Так, коли у римського аристократа Кратон захворів син, то після безуспішних звернень до лікарів батько покликав єпископа Валентина, який молитвою зцілив юнака і тим самим навернув до християнства його самого і його батьків. Згодом Валентин був заарештований, після його відмови принести жертву язичницьким богам його піддали мукам, а потім обезголовили.

Сформована традиція святкування дня Святого Валентина як "дня закоханих" закріпилася під впливом англійської та французької літератури з кінця XIV століття.

У пізньому Середньовіччі у Франції і

Англії життя св. Валентина поступово почало обростати легендами, пов'язаними з таємним вінчанням закоханих пар. Згідно з однією з них, імператор Клавдій II заборонив воїнам одружуватися, щоб вони не відволікалися від служби. Він вважав, що самотній чоловік, не обтяжений дружиною і сім'єю, краще буде битися на полі битви на славу Цезаря.

Святий Валентин, згідно з переказами, був звичайним польовим лікарем і священиком, який співчував нещасним закоханим і потайки від усіх, під покровом ночі освячував шлюб люблячих чоловіків і жінок. Незабаром діяльність святого Валентина стала відома владі, і його посадили в темницю, засудивши до страти. У висновку святий Валентин познайомився з прекрасною дочкою наглядача - Юлією. Закоханий священик перед смертю написав коханій дівчині зізнання в коханні - валентинку, де розповів про свою любов, і підписав його "Твій Валентин". Прочитано воно було вже після того, як його стратили, а сама страта нібито сталася 14 лютого 269 року.

З плином часу звичай посилати коханим 14 лютого невеликі сувеніри та "валентинки" існував тільки на території Англії та Франції. Згодом про нього дізналися завдяки емігрантам в Новому Світі (сучасні Північна і Південна Америка). Зараз це свято—одне з улюблених і в нашій країні.

Ми взяли участь в естафеті доброти до Дня святого Валентина, виготовивши «валентинки» і побажавши всім добра, здоров’я, радості.

Лєра Корнієнко

В цьому випуску:

Чому ми любимо «чуже» свято? 1

Чи знали ви таке про українську мову? 2-3

Клятва 3

Леся—взірець для наслідування. Чому? 4

Чи знали ви таке про українську мову?

21 лютого представники всіх націй і народностей світу відзначають Міжнародний день рідної мови. Свято було започатковано у листопаді 1999 року на тридцятій сесії Генеральної конференції ЮНЕСКО у Парижі. Про «підтримку мовного та культурного різноманіття та багатомовності» - звучало у заголовку документа. Міжнародне свято рідної мови мало послугувати захисту мови як культурної спадщини кожної окремої національності, кожної народності на нашій планеті.

Історія свята, на жаль, має трагічний початок. 21 лютого 1952 року у Бангладеш (Східний Пакистан) пакистанська влада жорстоко придушила демонстрацію людей, які виражали свій протест проти урядової заборони на використання в країні своєї рідної — бенгальської, мови. Відтоді кожного року Бангладеш відзначає день полеглих за рідну мову. Саме за пропозицією цієї країни ЮНЕСКО проголосило 21 лютого Міжнародним днем рідної мови.

Рідна мова для кожної людини є важливим елементом культурної свідомості. Вона накопичує традиції й досвід попередніх поколінь і дозволяє передати їх нащадкам. Мова — це історія народу, його світогляд, інтелектуальний та духовний результат кількатисячолітньої еволюції кожного етносу. Без своєї мови, своєї самобутньої культури немає народу. За оцінкою фахівців, із 6000 мов, які нині існують, половина з них знаходиться під загрозою зникнення у найближче десятиріччя. Тому ЮНЕСКО своїм Рішенням прагне підтримувати мову як ознаку культурної приналежності особи В Україні це свято відзначають з 2002 року.

Звичайно, про цю подію ми не могли не поговорити на виховній годині. Для цього учні попрацювали з джерелами інформації. І ось що цікавого ми дізналися про українську мову.

Цікаві факти про українську мову

За різними даними, українська мова займає 25 або 32 місце за кількістю носіїв серед найпоширеніших мов у світі. Для 36 - 37,5 мільйонів осіб українська мова є рідною. Загалом у світі 41 - 45 мільйонів осіб володіють українською.

1. Сучасна українська мова має близько 256 тисяч слів.

2. За лексичним запасом найбільш близькою до української мови є білоруська – 84% спільної лексики, далі йдуть польська і сербська (70% і 68% відповідно, і лише потім – російська (62%). До речі, якщо порівнювати фонетику й граматику, то українська має від 22 до 29 спільних рис з білоруською, чеською, словацькою й польською мовами, а з російською - тільки 11.

3. В українській мові, на відміну від решти східнослов'янських мов, іменник має 7 відмінків, один з яких – кличний.

4. 448 року візантійський історик Пріск Панійський, перебуваючи в таборі гунського володаря Аттіли на території сучасної України, записав слова "мед" і "страва". Це була перша згадка українських слів.

5. Українську мову в різні історичні періоди називали порізному: про́ста, руська, русинська, козацька тощо. Історично найуживанішою назвою української мови до середини XIX сторіччя була назва "руська мова".

6. В українській мові найбільша кількість слів починається на літеру "П".

7. Найменш уживаною літерою українського алфавіту є літера "Ф".

8. В українській мові безліч синонімів. Наприклад, слово "горизонт" має 12 синонімів: обрій, небозвід, небосхил, крайнебо, круговид, кругозір, кругогляд, виднокруг, видноколо, виднокрай, небокрай, овид.

9. Назви всіх дитинчат тварин є іменниками середнього роду: теля, котеня, жабеня.

10. Українська мова багата на зменшувальні форми. Зменшувальну форму має навіть слово "вороги" – "вороженьки".

Українська мова належить до слов'янської групи індоєвропейської мовної родини.
Вчені запевняють, що найближчою генеалогічно до української є **білоруська мова**. На їхнє переконання, починаючи з IX—XI століття обидві мови формувалися на спільній діалектній базі, а обидва народи до XVI століття мали спільну писемну книжну українсько-білоруську мову.
Українська мова – одна з найбільш **вокальних** та милозвучних мов світу. Філологи кажуть, що все це – через те, що ми маємо досить велику кількість фонем — **48**.
Українська мова має свій офіційний сайт, який містить багато цікавої інформації і про історію мови, і багато корисних для справжніх гуманітаріїв практичних даних.
Українська мова має чимало **говірок**: Степовий говір, Слобожанський, Середньонаддніпрянський, Підляський, Західнополіський, Середньополіський, Східнополіський.
Українська мова є однією із **найдавніших** на нашому континенті.

Що доводить її давнє існування?

Як переконують історики – перша згадка про українські слова датована 448 роком. Візантійський історик Пріск Панійський перебував у таборі вождя гунів Аттіли на території сучасної України і записав у своєму нотатнику слова "мед" і "страва". Наша мова виділилася із праслов'янської мови у VI — VII ст.

Українську мову офіційно визнали літературною після видання "Енеїди" Івана Котляревського. Перший український "Буквар" видав у 1574 році у Львові першодрукар Іван Федоров. До наших часів дійшов лише один примірник книги, який було знайдено 1927 року в Римі. Найстарішою українською піснею вважається балада "Дунаю, Дунаю, чому смутен течеш?".

Українська – єдина державна мова в Україні, одна з трьох офіційних мов у Придністров'ї та одна з офіційних мов частини Сербії. Історично також була офіційною мовою Кубанської Народної Республіки.

Чи багато у світі україномовних людей?

Дослідники кажуть, що 45 мільйонів назбирається точно.
Могло би бути більше. Але до 1990-х років українська мова близько 376 років перебувала під забороною чи під утисками, піддавалася репресіям або не мала повноправного державного статусу в тих країнах, до складу яких входили українські землі. Однаковою мірою це стосується всіх імперій, які так чи інакше контролювали українські землі.

Чому важливо говорити українською?

Як мінімум – тому що це один із ключових елементів національної самоідентифікації. Що буває, коли людина має певні складнощі із сприйняттям себе представником свого народу.

(З інтернету)

Чи знали ви таке про українську мову?

Цікава історія про надзвичайні можливості української мови

Було це давно, ще за старої Австрії, в 1916 році. В купе швидкого потягу Львів – Відень їхали чотири пасажири: англієць, німець, італієць. Четвертим був відомий львівський юрист Богдан Косів. Розмова велася навколо різних проблем і тем. Нарешті заговорили про мови – чия краща, котрій з них належить світове майбутнє. Першим заговорив англієць:
– Англія країна великих завойовників і мореплавців, які рознесли славу англійської мови по всьому світі. Англійська мова – мова Шекспіра, Байрона, Дікенса, Ньютона та інших великих літераторів і вчених.
– Ні в якому разі, – гордовито заявив німець. – Німецька мова – це мова двох великих імперій – Великої Німеччини й Австрії, які займають більше половини Європи. Це мова філософії, техніки, армії, медицини, мова Шіллера, Гегеля, Канта, Вагнера, Гейне. І тому, безперечно, німецька мова має світове значення.
Італієць усміхнувся і тихо промовив:
літеру, – звернувся він до німця.
– Нехай буде "П" – сказав той.
– Добре. Оповідання буде називатися.

– Панове, ви обидва помиляєтеся. Італійська мова – це мова сонячної Італії, мова музики й кохання, а про кохання мріє кожен. На мелодійній італійській мові написані кращі твори епохи Відродження, твори Данте, Бокаччо, Петрарки, Лібретто знаменитих опер Верді, Пуччіні, Россіні, Доніцетті. Тому італійській мові належить бути провідною у світі.
Українець довго думав і нарешті промовив:

Ви ж по суті нічого не сказали про багатство і можливості ваших мов. Чи могли б ви написати невелике оповідання, в якому б усі слова починалися з тої самої літери?
– Ні, ні, ні! Це ж неможливо, – відповіли англієць, німець та італієць.
– На ваших мовах неможливо, а нашою – просто. Назвіть якусь якусь літеру, – звернувся він до німця.
– Нехай буде "П" – сказав той.
– Добре. Оповідання буде називатися

ПЕРШИЙ ПОЦІЛУНОК

Популярному перемишлянському поетові Павлові Подільчаку прийшло поштою приємне повідомлення: "Приїздіть, пане Павле,- писав поважний правитель повіту Полікарп Паскевич,- погостюєте, повеселитесь". Пан Павло поспішив, прибувши першим потягом. Підгорецький палац Паскевічів привітно прийняв приїжджого поета. Потім під'їхали поважні персони – приятелі Паскевичів... Посадили пана Павла поряд панночки – премилої Поліни. Поговорили про політику, погоду. Пан Павло прочитав підібрані пречудові поезії. Панна Поліна програла прекрасні полонези Понятовського, прелюд Пуччіні. Поспівали пісень, потанцювали падеспань, польку.

Прийшла пора пообідати. Поставили повні підноси пляшок: портвейну, плиски, пшеничної, підігрітого пуншу, пільзенське пиво. Принесли печені поросята, приправлені перцем, півники, пахучі паляниці, печінковий паштет, пухкі пампушки під печеричною підливкою, пироги, підсмажені плецки. Потім подали пресолодкі пряники, персикове повидло, помаранчі, повні порцелянові полумиски полуниць, порічок. Почувши приємну повноту, пан Павло подумав про панночку. Панна Поліна попросила прогулятися по Підгорецькому парку, помилуватися природою, послухати пташині переспіви. Пропозиція повністю підійшла прихмелілому поетові. Походили, погуляли.

... Порослий папороттю предавній парк подарував приємну прохолоду. Повітря п'янило принадними пахощами. Побродивши по парку, пара присіла під порослим плющем платаном. Посиділи, помріяли, позітхали, пошептались, пригорнулися. Почувся перший поцілунок: прощай парубоче привілля, пора поетові приймакувати!

В купе пролунали оплески. Всі визнали: милозвучна, багата українська мова буде жити вічно поміж інших мов світу. Зазнайкуватий німець ніяк не міг визнати своєї поразки.
– Ну а коли б я назвав іншу літеру? – заявив він. – Ну, наприклад, літеру "С"!
– Я В купе пролунали оплески. Всі визнали: милозвучна, багата українська мова буде жити вічно поміж інших мов світу. Зазнайкуватий німець ніяк не міг визнати своєї поразки.
– Ну а коли б я назвав іншу літеру? – заявив він. – Ну, наприклад, літеру "С"!
– Я на своїй мові можу укласти не лише оповідання, але й навіть вірш, де всі слова будуть починатися на "С". Якщо Ваша ласка, прошу послухати.

на своїй мові можу укласти не лише оповідання, але й навіть вірш, де всі слова будуть починатися на "С". Якщо Ваша ласка, прошу послухати.

САМІТНИЙ САД

Сонно сипляться сніжинки,
Струмінь стомлено сичить.
Стихли струни, стихли співи,
Срібні співи серенад
Сріблом стеляться сніжинки
Спить самітній сонний сад…
Сипле, стелить сад самітній
Сірий смуток – срібний сніг,
Сумно стогне сонний струмінь
Серце слуха скорбний сміх
Серед саду страх сіріє.
Сад солодкий спокій снить.

– Геніально! Незрівнянно! – вигукнули англієць й італієць. Потім усі замовкли. Говорити не було потреби.

Панас Столярчук, професор
("Українська думка", Лондон)
від Вальдемара Чарноцького.

клятва

Мова кожного народу
неповторна і – своя;
в ній гримлять громи в негоду,
в тиші – трелі солов'я.
На своїй природній мові
і потоки гомонять:
зелен-клени у діброві
по-кленовому шумлять.

Солов'їну, барвінкову,
колосисту — на віки –
українську рідну мову
в дар мені дали батьки.
Берегти її, плекати
буду всюди й повсякчас, — бо
ж єдина — так, як мати – мова
в кожного із нас!

Володимир Лучук

Леся -взірець для наслідування. Чому?

Поодинокими зірками на небосхилі української (та й світової) літератури світять жіночі постаті. Але як яскраво! І одна з таких зірок—Леся Українка. Чому ми згадуємо про неї зараз? Бо 25 лютого 1871 року в невеличкому містечку Звягелі (нині Новоград-Волинський) в інтелігентній дворянській родині народилася Лариса Косач (таким є справжнє ім'я Лесі Українки). Батько її – Петро Косач – був службовцем, мати – Ольга Драгоманова-Косач – письменницею, яка публікувалася під псевдонімом Олена Пчілка.

Леся проявила свої надзвичайні здібності ще в ранньому дитинстві: навчилася читати в 4 роки, проте системної освіти вона не здобула, тому що не відвідувала гімназії. Час від часу брала приватні домашні уроки, уроки фортепіано, вже у зрілому віці навчалася в художній школі Мурашка в Києві. Та по суті її єдиним і досить суворим домашнім учителем була мати. Вона розробила власну програму навчання, що відрізнялася широтою й ґрунтовністю. Попри брак строгої освітньої системи, про що сама поетеса згодом дуже шкодувала, Леся Українка була освіченою людиною. На доказ цього варто зазначити таку промовисту деталь: вона **знала 11 (!) мов**. Про рівень її освіти може свідчити ще й такий факт: **у 19-літньому віці Леся самотужки написала для своїх сестер підручник «Стародавня історія східних народів»**, який згодом надрукували в Катеринославі.

Український письменник і громадський діяч Михайло Павлик так згадував про одну із зустрічей з поетесою у Львові 1891-го: «Леся просто приголомшила мене своєю освіченістю й тонким розумом. Я думав, що вона живе лише поезією, але це далеко не так. Для свого віку це – геніальна жінка. Ми говорили з нею дуже довго, і в кожнім її слові я бачив розум і глибоке розуміння поезії, науки і життя!»

На жаль, в 9 років Леся захворіла. Її мучив нестерпний біль у правій нозі. Ось як писала про цю подію її сестра Ольга: «6 січня 1881 року в Луцьку Леся пішла на річку Стер подивитися, як святять воду, і в неї дуже померзли ноги. Незабаром потому, і від того, як тоді й думали, вона заслабла. У неї так почала боліти права нога, що вона, незважаючи на те, що й тоді була дуже терпляча, плакала від болю. Її лікували різними способами: ваннами і масажами, і нога за деякий час перестала боліти і не боліла кілька років».

Біль перейшов у руки. Після неодноразових консультацій з лікарями, нарешті, змогли визначити, що це – туберкульоз кістки. Перша операція була невдалою: рука залишилася скаліченою. Довелося припинити уроки музики, яку Леся дуже любила. Після руки знову почала боліти нога. Туберкульоз уразив легені, потім заслабли нирки. З цього часу Леся вела "війну" зі своєю хворобою, яка тривала 30 років. На жаль, в цій боротьбі Леся отримала поразку.

Леся була надзвичайно витривалою, сильною, незважаючи на сильний біль, вона творила. Вірш "Contra spem spero!" (Без надії сподіваюсь! (Лат.) є своєрідним девізом її життя.

Гетьте, думи, ви хмари осінні!
То ж тепера весна золота!
Чи то так у жалю, в голосінні
Проминуть молодії літа?

Ні, я хочу крізь сльози сміятись,
Серед лиха співати пісні,
Без надії таки сподіватись,
Жити хочу! Геть, думи сумні!

Я на вбогім сумнім перелозі
Буду сіять барвисті квітки,
Буду сіять квітки на морозі,
Буду лить на них сльози гіркі.

І від сліз тих гарячих розтане
Та кора льодовая, міцна,
Може, квіти зійдуть — і настане
Ще й для мене весела весна.

Життя Лесі Українки може послужити прикладом для багатьох сучасних юнаків і дівчат. Адже саме її наполегливість, сила волі, працьовитість допомогли стати однією з найосвіченіших жінок тодішньої Європи. В той же час вона була щирою українкою і сповідувала високу національну ідею.

Факти про Лесю Українку

1. Леся Українка вільно розмовляла українською, російською, польською, болгарською, німецькою, французькою та італійською мовами, добре знала латинь, перекладала з давньогрецької, німецької, англійської, французької, італійської та польської мов, хоч і не вчилась в школі. Її навчала мати (Олена Пчілка) і приватні вчителі.

2. Леся дуже любила музику й мала великі здібності до гри на фортепіано. Вона не могла їх розвинути через хворобу кісток. Але мала дуже гарний слух і голос. 220 народних мелодій записано з її голосу.

3. Перебуваючи в Сан-Ремо (Італія) протягом 1902 – 1903 років, Леся Українка вела листування з Феліксом Волховським у Лондоні та Михайлом Кривинюком у Празі. Темою листування було видання нелегеальної літератури, з якої до нас дійшов переклад «Казки про царя Семена».

4. В червні 1906 року Леся Українка була обрана до правління київської «Просвіти», де вона опікувалась бібліотекою. Ця її діяльність уже в листопаді 1906 року звернула на себе увагу царських жандармів, які згодом її арештували, а в подальшому закрили саму «Просвіту».

5. На честь Лесі Українки названий астероїд «2616 Леся» (2616 Lesya), який відкрили 28 серпня 1970 року.
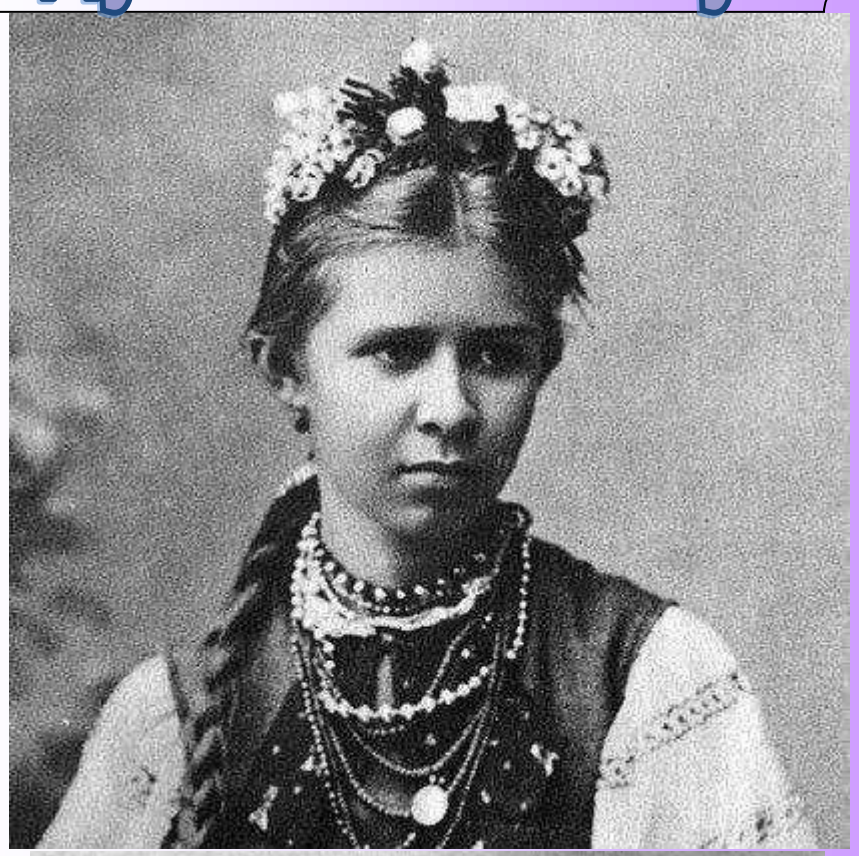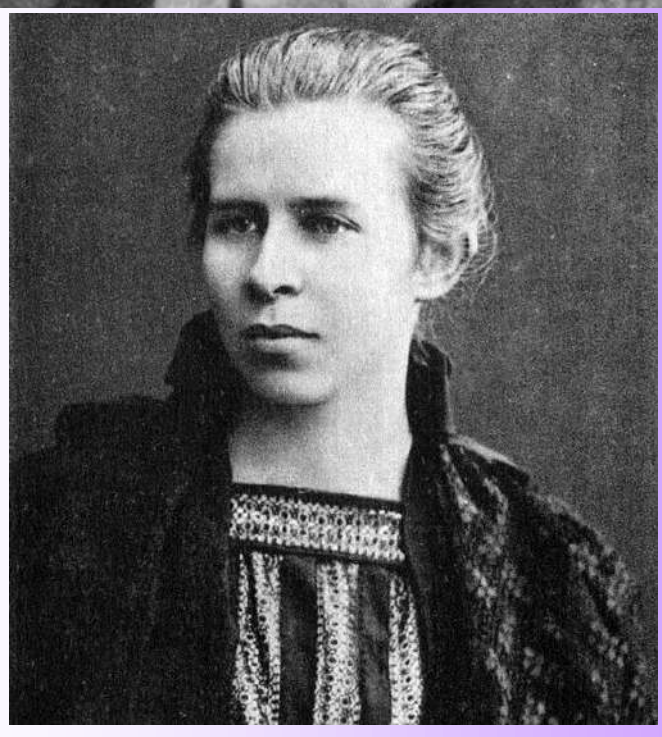
Даша Литовченко